

Budući da se prošlost Vojne krajine obrađuje nesustavno i nepovezano i u nas i u svijetu, Međuakademski odbor je preuzeo zadatak da u problematiku objedini i usmjeri i da na taj način osigura put prema monografskoj obradi pojedinih tema i napokon prema jednoj sustavnoj sintezi kakve dosad nismo imali. Pa iako je ovaj zbornik još uvijek prilično heterogen tematski, autorski pa i kvalitetom, on je ipak jedan veliki korak naprijed prema tom konačnom cilju.

Dr Dragutin Pavličević

E E P S — EAST EUROPEAN POLITICS AND SOCIETIES

Vol. 4 No. 1 Winter 1990. Published by University of California Press,
Berkeley, USA

Časopis »East European Politics and Societies« izlazi na University of California, Berkeley, USA, a sponzorira ga Joint Committee Eastern Europe of the American Council. Časopis izlazi već četiri godine, po tri puta godišnje, u zimu, proljeće u jesen. Od ovog broja, koji je pred nama, njegov urednik je dr Ivo Banac, povjesničar našeg porijekla, koji djeluje kao profesor na Yale University. On je dobro poznat našoj javnosti, kako po knjizi koja je prevedena i kod nas »Nacionalno pitanje u Jugoslaviji« u izdanju »Globusa«, tako i po knjizi koju smo mogli upoznati u dijelovima koji su objavljeni u feljtonu u tjedniku »Danas«, o problematici Inforbira »Sa Staljinom protiv Tita«, kao i nizu drugih radova. Njegovo preuzimanje uređivanja ovog časopisa je i povod da mu posvetimo pažnju, iako je s obzirom na tematiku kojom se bavi, ovaj časopis trebao pratiti i ranije.

U uvodnom tekstu urednika o programskoj orijentaciji I. Banac piše da će časopis objavljivati članke iz svih područja istraživanja političkih i drugih problema u Istočnoj Evropi. Neće se zanemarivati ni problemi najmanjih područja niti inzistirati na regionalnom jedinstvu, jer je Istočna Evropa najheterogeniji dio Evrope. Ivo Banac konstatira da je interes za istraživanja političkog i društvenog razvoja i problema u Istočnoj Evropi prilično malen u Americi. Zato je jedan od ciljeva ovog časopisa da taj interes pobudi, tim prije što se pokazuje da događaj u Istočnoj Evropi značajno djeluje i na događaje širom svijeta, i da će XX. stoljeće, kako je počelo u znaku događaja u Istočnoj Evropi, također tako i završiti.

Uredništvo će poticati istraživanja koja neće biti usko specijalistička, nego će problemima prilaziti sa šireg stajališta, ali bez gubljenja profesionalnih standarda.

Časopis smatra svojim zadatkom i da, koristeći proces otvaranja koji je posljedica promjena u Istočnoj Evropi, potiče interes znanstvenika iz Istočne Evrope da istražuju probleme društvenog i političkog razvoja u svojoj regiji i da u tome surađuju sa znanstvenicima sa Zapada i obrnuto, te da se tako stvori jedinstvena zajednica znanstvenih radnika koji se bave istraživanjima na tom području.

Na kraju svog programskog uvodnika I. Banac poziva znanstvenike i pisce da pomognu idejama, sugestijama i priložima boljem profiliranju časopisa.

Ovaj broj je posvećen uspomeni naše mlade znanstvenice Lydije Sklevicky, koja je tragično preminula. Ona je, kako je našoj javnosti poznato, surađivala kao istraživač na projektu Instituta za folkloristiku u Zagrebu, a radila u Institutu za historiju radničkog pokreta Hrvatske (sada: Institut za suvremenu povijest). U ovom broju je tako na prvom mjestu objavljen njen rad o produžavanju tradicije narodnih običaja proslave Božića u načinu proslavljanja Nove godine.

Proučavanju narodnog života i mijenjanja njegovih tradicionalnog načina života u zadrugama, posvećen je prilog Marie Todorove, profesora povijesti iz Bugarske. Razne tipove promjena u Istočnoj Evropi na primjerima, Mađarske, Poljske i Sovjetskog saveza analizirala je u svom prilogu Jadwiga Staniszkis, koja je docent u Institutu za sociologiju Univerziteta u Waršavi. Poseban blok časopisa posvećen je diskusijama o nacionalnom pitanju, danas, moglo bi se sa sigurnošću konstatirati, centralnom pitanju u svim procesima i promjenama u Istočnoj Evropi. U ovom dijelu objavljeni su prilozima autora koji su se već afirmirali istraživanjima na tom području i koji su više ili manje poznati i kod nas: Gale Stoces, profesor historije Balkana i Istočne Evrope na Rice University; Miroslav Hroch, češki historičar, profesor na Karlovom univerzitetu u Pragu; Ernest Gellner, profesor socijalne antropologije na univerzitetu u Cambridgu, te Roman Szporluk, profesor historije na univerzitetu u Michiganu.

Upozoravam na vrlo korisnu praksu ovog časopisa da na kraju donosi, ne samo popis autora, nego i osnovni podaci o autorima, tj. podaci o područjima njihovih istraživanja, o njihovim najznačajnijim radovima i o njihovom statusu i mjestu i instituciji djelovanja.

Sadržaj ovog broja časopisa pokazuje prvi vrlo uspješan korak u realizaciji postavljenih ciljeva. On ujedno upućuje i da će istraživači koji se bave ovim područjem ubuduće sigurno s interesom pratiti njegov sadržaj i da će biti motivirani da ponekad rezultate svojih istraživanja ponude ovom časopisu za objavljivanje. Svojim širokim pristupom sadržaj časopisa će sigurno biti interesantan izvor informacija i razmišljanja i za širu publiku.

Mr Branka Boban

WITOLD SZULC, PRZEMIANY GOSPOGARCZE I SPOLECZNE W JUGOSŁAWII W OKRESIE MIEDZYWOJENNYM (1918—1941)

tz. Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Seria historia No. 90, Poznan 1980, 304 str.

U izdanju poznate poljske izdavačke kuće Ossolineum izašla je 1985. obimna »Historia Jugosławii«, te se u prikazu B. Rajčića, objavljenog u ovom djelu u beogradskom *Istoriskom časopisu* 1986. među poljskim knjigama objavljenima o povijesti Jugoslavije spominje i knjiga Witolda Szulca »Gospodarski i društveni razvitak Jugoslavije u međuratnom razdoblju«, ali o njoj u jugoslavenskim historijskim zbornicima nije dan osvrt. Međutim Szulcova knjiga po mnogo čemu zaslužuje da se o njoj kaže nešto više. Radi se o izuzetnom naporu jednog stranog istraživača, koji je učinio ono što

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 23

ZAGREB

1990.

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Zagreb — Humanističke i društvene znanosti, Zagreb, Krčka ul. 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.